

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODISNJA REDOVITA PRET-
PLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INO-
ZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI. BROJ 11.
Šibenik, 14. ožujka 1940.

ADRESA UREĐENIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAČAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Veličina čovjeka

U predkršćanska vremena, kad su vladali krivi pojmovi o Bogu, nije se ni čovjek, ni čovječja vrijednost pravo cijenila. Onda je pravi čovjek bio samo vrhovni nosilac vlasti: kralj, car, tiranin. Svi drugi su bili njegovo sredstvo i roblje, koje je imalo samo to pravo, da po Božju časti i služi: kralja, cara, tiranina.

Kristovim dolaskom na svijet priznala se u svakom čovjeku, i najpripristiju i najsironašnjemu, njegova prava vrijednost. Čovjek je po Kristu postao velik! I otada je svaki, po svojoj unutarnjoj vrijednosti, jednakopravni s vladarima i kraljevima.

Čovjek je otkupljen Kristovom krvljom! Krist je postao čovjekom, trpio i umro — a samo radi čovjeka! Dosta je spomenuti: Maslinski vrt, Pilafou sudnicu i Kalvariju, pa da upoznamo, s kojom je cijenom čovjek procijenjen.

Što znači sva zemlja i čitav svemir prema vrijednosti jednoga čovjeka! — Na to pitanje pravilno nam odgovara spoznaja, da Krist nije postao najveći Patnik ni radi zemlje, ni radi svemira, već radi čovjeka.

Čovjek je besmrtn, u koliko je duhovno biće. I baš po svojoj duhovnosti toliko se približava Bogu, da postaje Njemu sličan. Po tome su svi ljudi među sobom braća i djeca jednoga istog Oca, jednakovrijedni i jednakopravni.

To visoko, uzvišeno pojmovanje o čovjeku, pojmovanje koje je bitno krčanstvu, sve više se zaboravlja i svjesno se zabacuje.

Savremeni život i civilizacija opet smatraju čovjeka, kao i staro pogansko, pukim sredstvom, živim predmetom i robom.

Eto, na primjer, život tolikih radnika život je roblja. Prikovani uz strojeve kao sredovječni galioti postaju puko sredstvo izrabljivanja i obogaćivanja. I, često puta, direktori, tvornica mnogo više pažnje posvećuju sigurnosti i pravilnom radu strojeva nego zdravlju i sigurnosti ljudi — radnika. — Kao da sve na svijetu nije radi čovjeka, a čovjek radi Boga!

Što znači čovjek u očima današnjih vlastodržaca, koji uče da se mora sve žrtvovati na oltaru rase, naroda ili država! — Ko se ogriješi o vrhovno božanstvo rase ili države, taj mora u koncentracione logore ili ogreznuti u vlastitoj krvli pod ubojitim puščanim tanfima!

Što bliže Njemu!

Širite „Katolik“

Niti smo političari niti ratni stručnjaci, da bismo mogli o tomu povišenim glasovima govoriti, ali, koliko vidimo, sve je u stanju nekog neravnog pripremanja; izgleda da se nekima hoće pokazati svijetu i vijeku: ko je jači, ko slabiji, ko će biti prvi, a ko drugi, a malo im je pri tome do toga, koliko će života kod toga pod ledinu, što od praha, što od glada.

Zaplelo se klupko, poigralo se kolo, a trka kako svrši.

Od prvih dana ljudske povijesti, pa do najzadnjih časova naših dana, uvijek je bilo borbe i obračuna, pušila se krv s njiva, koje su dane za hranu i piću ljudima. Glave su padale s pravde i nepravde, s grubijanstva i neuglađenosti, s tiranije i sile i svih nagrada plemenitosti srca. Prvi rat se zamećnuo, to treba orkanski jakim glasovima povikati, s bogatstva, a ne siromaštva; nije ga diktirao glad praznoga želuca, nego obijest bahatosti za još sočnjim pašnjacima. Tako govori Sveti Knjiga.

Kažu da više nismo grubi, nego pitomi; da nismo natražni, nego napredni; da nismo mračni, nego osvjetljeni; da nismo uskogrudni, nego socijalni; da nismo nepravedni, nego pravedni. Rat, onda, nije stoga, jer smo surovo nerazumni. Da nije, možda, i opet rat radi bogatstva, a ne siromaštva; iz obilja, a ne oskudice.

Tako je.

Ni bogatiji ni obilatiji nikada narodi nisu bili, a kolju se i mrcvare danas kao malo dosad. Ako sam gladan ja, ne znači da je sva zemlja gladna, ako sam bos i go ja, ne znači da zemlja ne može više odjevati i obuvati djecu svoju. U tomu upravo i jest tragika naprednoga našeg vremena, što zemlja pliva u obilju, a milijuni kriču za najnužnijim u životu.

Cinjenica je jedna, teška i grozna, čovječanstvo umire od gladi, a kupa se u obilju, jer je zemlja sposobna hranići daleko veće milijune života, nego što ih zemlja danas ima.

Oglasujte u „Katoliku“

Čovjek još najmanje teži na komunističkoj tezulji. Na njoj je on sitniji i neznačniji od makova zrna. Pošpuno se gubi i nestaje u ogromnoj mrtvoj, hladnoj tvornici, koja se zove: kolektivističko društvo. U tom društvu moraš se odreći svoje ličnosti i prava na svetu obiteljsku sreću: na kuću,

Sirotinjsko čovječanstvo je razapnjano na krijeve stradanja i uzdisaja. I to traje s pokoljenja na pokoljenje u većim ili manjim razmacima. Uvijek je ono stavljanu pod nakovan patnja, a još mu fali samo to, da bude orušeno krvlju svojih izabranih sinova.

Znamo da je život borba, ali da on mora biti ovakva borba, to nije zapisano u planovima onoga koji je dao temelje zemlji. Mi znamo za slabosti svoje naravi, znamo za pad po grijehu prvih roditelja, mi znamo da kroz trnje imamo prolaziti, da dobijemo krunu života. Ima tih patnja, ima tih boli, ima toga trnja u bolesti i uzdisajima kojih nas ne oslobođaju svi socijalni sistemi. Ima smrti brze i nagle, u mladosti i ljepoti. To je harać za pad po Adamu. Ali, jednoga ne mora biti, a, ako dođe nesmotreno, u tomu je visina napretka i prsvijetljenosti da se ukloni i skrati, a to je rat. Bez njega mogu biti oni koji su pokročili u oplemenjivanju srca i odgajanju naravi čovjekove.

Mir se ne nosi na kopljima i noževima. Takav mir može biti samo primirje po volji onoga koji je ostao jači, ali ne mir trajan i svet u komu niču i cvatu plodovi ljudskoga stvaranja na zemlji, koju je Bog obdario svakim blagom.

Komunisti kažu da će biti mir, kada sruše kapitalizam, a kapitalisti, kada sruše komunizam; Englezzi kažu da će biti mir, kada nestane Nijemaca, a Nijemci, kada sruše Englezze; demokrati, kada bude vladala demokracija, a diktatori, kada bude vladala diktatura, i tako redom. A ko od svih njih govori, da će biti mir samo onda, ako čovjek čovjeku bude brać? Niko. Zato ne vjerujemo u njihov mir. Šta će nama obitelj, koja stanuje pa i u lijepoj kući, za bogatim stolom, ako se braća u toj kući ne ljube, nego mrze; ne pomažu, nego odmažu; dnevno mržnja, srdžba, osveta, prijetnja, nikada u miru, ni pri radu, ni pri počinku, ni na njivi ni pri zdjeli. Pače i za nožima posluži. Bolje je mir s onim »što Bog i kuća dade«, nego nemir s gospodskim objedima. A što tek onda, kada je lijepa kuća i hrana, a u kući bratska ljubav i suradnja!

ženu i djecu. I na koncu ti ne ostaje ništa osim krvničkoga bića koji ti svaki dan zuji povrh glave.

A što je tek čovjek za ratnike i krvožedne osvajače, koji zemlju pretvorile u svjetsku klaonicu! — Gdje je na zemlji takvo bogatstvo, radi kojega bi bilo vrijedno žrtvovati samo jedan ljudski život! Što znači i nekoliko hiljada kilometara zemljine površine prema trpljenju milijuna ljudi, prema piramidama ljudskih lubanja, koje padaše i koje će još pasti u strahovitim bratobilačkim borbama za osvo-

Jedan jedini to uči i propovijeda: nauka Mučenika Isusa Krista. Što bliže Njemu, to bliže sreći čovjeka. A drugi neka govore što hoće.

Junior

Rat u Finskoj prestao

Poslije 104 dana junačkog otpora Finška je bila prisiljena sklopiti mir sa Sovjetima, jer je strana pomo dijelom izostala, a dijelom bila prespora i nedovoljna. Finči su razočarani držanjem zapadnih sila, koja nijesu htjele pravodobno poslati Finškoj pomoć, kao i držanjem Sjedinjenih Američkih Država, koje nakon tri mjeseca deklamiraju o simpatijama odobravaju istom sada zajam, ali ne za vojničke sruhe. Naročito su razočarani držanjem Švedske, od koje su odmah na početku očekivali vojničku pomoć.

Finsko-sovjetski sporazum potpisana je 13. t. mj. u 3 i po sata ujutro. Sporazum predviđa, da se 13. ožujka u 12 sati obustave neprijateljstva. Do 15. ožujka u 10 sati prije podne moraju trupe da se povuku na novu granicu. Ugovor predviđa, da odmah otpočnu privredni pregovori. Ugovor o miru potpisani su Molotov, predsjednik odbora za vanjske poslove Ždanov i komandant brigade Vasiljevski. Od strane Finske ugovor su potpisali predsjednik vlade Rytti, Paasikivi, general Valden i poslanik Finske Vojtoma.

Prema ovom ugovoru Sovjetska Unija dobija cijelokupnu Karelijsku prevlaku, cijelokupnu obalu jezera Ladoga i poluotok Ribnji i Sredni u oblasti Petsamo. Poluotok Hangai i okolno područje izdaje se Sovjetskoj Uniji pod zakup za trideset godina. Zakupnina iznosi 5 milijuna finskih maraka godišnje. Sovjetska Unija upotrebit će ovaj poluotok kao pomorsku bazu. Finska se obvezuje, da u arktičkim vodama neće držati ratne brodove, podmornice ili avione izuzev manjih brodova. Još se Sovjetska Unija obvezuje, da će evakuirati Petsamo, koji ostaje Finskoj. Sovjetska Unija dobija slobodni robni transit preko područja Petsama iz Norveške i u Norvešku, i to bez carine i kontrole. Dalje se predviđa izgradnja, ako je moguće, još tečajem 1940., željezničke pruge, koja će vezivati gradove Kandalakšu i Kemijärvi.

U Finskoj vlada velika potištenost. Ministar vojske i prosvjete, nezadovoljni sklopjenjem mirovom, predali su ostavke. Uvjeti moskovskoga mira prešli su i najnjeva očekivanja.

jenje što većih pokrajina i gospodarsku prevlast u svijetu.

Kako Krist sa svog uzvišenog prijestolja, poprskanog krvljom, gleda slijepo — bolno na ovo pakleno svjetsko komešanje! Onaj čovjek za kojega je On do dna ispolio čašu gorčine, postao je kao uzorak bez vrijednosti, hrpa mesa, obični materijal i sredstvo.

Gledajući Krista na križu, postanimo svjesni velike vrijednosti svakoga čovjeka, i poštujmo u sebi i u drugome: ljudsko dostojanstvo.

Ig.

Općenito se zaključenje ovoga sovjetsko-finskoga mira za Englesku i Francusku označuje kao nepovoljna stvar. Preštiz njihov u Skandinaviji, na Balkanu i kod ostalih neutralaca znatno će opasti.

Privremeni proračun banovine Hrvatske

Zagrebački »Hrvatski Dnevnik« od 14. t. mj. javlja iz Beograda:

»Prema svemu se čini, da će finansijska samostalnost Hrvatske biti u velikoj mjeri ostvarena već 1. travnja, ali da će potpuna finansijska samostalnost biti zbog tehničkih razloga ostvarivana postepeno. Da se prihvati želja predsjednika dr. Mačka te da se odmah na vrijeme pošlo na skupštinske izbore, postojalo bi danas zakonodavno tijelo, koje je do nove proračunske godine, t. j. do 1. travnja moglo ubrzanim postupkom kao i prošle godine donijeti novi državni proračun, koji bi bio sastavljen tako, da u njemu bude provedena sporazumom zajamčena finansijska samostalnost banovine Hrvatske. Državni će proračun međutim biti sada dvanaestinama produžen, te će biti sastavljen u poseban privremeni proračun banovine Hrvatske u obliku samostalnih dvanaestina. Nakon isticanja važnosti roka tih privremenih proračuna donijet će se pravi državni proračun za 1940./1941. godinu, kad bi se istodobno imala i provesti potpuna finansijska samostalnost banovine Hrvatske. Predsjednik dr. Maček, ministar finansija dr. Šutej i odjelni predstojnik za finansijske poslove dr. Franolić rade ustrajno na poslu stvaranja finansijske samostalnosti banovine Hrvatske — koji posao nije lak, jer su svi najočitljiviji baš, kad se radi o novcu, što napose vrijedi za ljudi u Beogradu. Povodom toga održana je sinoć u predsjedništvu vlade konferencija, kojoj su s hrvatske strane prisustvovali uz dra Mačka ministri dr. Šutej i dr. Andres, a sa srpske strane ministar dr. Konstantinović i pomoćnik ministra trgovine Obradović. Na ovoj se konferenciji uz gornja finansijska pitanja raspravljalo i o nekim aktuelnim gospodarskim pitanjima.

U novom će se državnom proračunu provesti štednja. Ona bi bila znatno veća, nego što će biti, da nisu nastale nove potrebe, o kojima se mora voditi računa obzirom na međunarodnu političku situaciju. Ipak se misli, da bi novi državni proračun mogao biti za nekoliko stotina milijuna d. manji od dosadašnjega. Damas je u kabinetu ministra dra Šuteja održano dugo vijećanje između ministra dra Šuteja, odjelog predstojnika dr. Franolića s višim činovnicima, stručnjacima, kako ministarstva financija, tako i nekim drugim ministarstvima. Predstojnik dr. Franolić polazi po svoj prilici večeras iz Beograda u Zagreb.

Povodom ovog pitanja sutrašnja »Pravda« donosi uz ostalo slijedeću zanimljivu vijest:

»Svima članovima vlade već su izdane upute, da izrade prijedloge za četiri dvanaestine proračuna svojih resora. Već tokom narednih dana pojedini ministri s ministrom finansija drom Šutejem raspravljati će nacrte četiriju dvanaestina svo-

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 17. III.: Cvjetnica, spomen dan Isusova ulaska u Jeruzalem. — Sv. Patricij, biskup. Roden je g. 377. u Škotskoj. Nazvan je apostol Irske, jer je bio jedan od prvih evanđeoskih vjesnika u tamošnjim stranama. Kasnije postao je biskup. Umro je g. 460. u osamdesetoj godini života sav shrvan i istrošen u vino gradu Gospodnjem.

Ponedjeljak, 18. III.: Sv. Ciril, biskup. Roden je u Jeruzalemu g. 315. Kao biskup jeruzalemski bio je neustrašivi poborник pravovjerja. Sa svom učenoušu nadeško je proslavio sv. Crkvu.

Utorak, 19. III.: Sv. Josip, zaručnik Bl. Dj. Marije. Po Božjoj odredbi bio je sv. Josip čuvan i hraničev najsvetije obitelji, što je ikada opstojala na zemlji. Bio je radnik, i na taj način zaradišao je kruh svagdanji. Svi radnici slave sv. Josipa kao svoga zaštitnika. Papa Pio IX proglašio je sv. Josipa za zaštitnika cijele Crkve.

Srijeda, 20. III.: Sv. Niceta, biskup i veliki borac za štovanje sv. slike. Radi toga je progna u pogonstvu predao Stvoritelju svoju ispacenu dušu.

Cetvrtak, 21. III.: Veliki četvrtak, spomen dan ustanovljenja presv. Euharistije, najvećeg otajstva Božje ljubavi. — Sv. Benedikt, ustanovitelj znamenitog benediktinskog reda.

Petak, 22. III.: Veliki petak. Tužni spomen dan Kristove muke i smrti na križu. U 3 s. popodne prekini rad i sjeti se, da je u 3 s. na Veliki petak za tebe Krist na križu izdahnuo.

Subota, 23. III.: Velika subota. — Sv. Nikon, mučenik. Pretrpio je mučeničku smrt u Cezareji Palestinskoj zajedno sa 99 drugova.

CVJETNA NEDJELJA

CITANJE POSLANICE blaženoga Pavla Apostola Filipljanima (2, 5–11): — Braćo! Ovo osjećajte u sebi kako i u Kristu Isusu, koji budući u obliju Božjem nije držao otimačinom da je jednak Bogu, nego je sebe poništo uvezš oblije sluge postavši sličan ljudima i vanjštinom nadje, se kao čovjek. Ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti na križu. Radi čega i Bog Njega uzvise i darova Mu ime koje je nad svakim imenom (ovdje se poklekne), da se u Ime Isusovo pokloni svako koljeno na nebū, na zemlji i pod zemljom, i svaki jezik da prizna da je Gospodin Isus Krist u slavi Boga Oca.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE (pri blagoslovu palama i maslinu) po Mateju (21, 1–9). — U ono vrijeme: Kad se približi Isus k Jeruzalemu i dođe u Betfagu k maslinskoj gori, posla dva svoja učenika govoreći im: Podite u selo, što je prema vama i odmah čete naći oslicu privenzanu i osliču s njome! Odvežite i dovedite k meni! I ako vam ko što reče, kažite, da trebaju Gospodu, i odmah će ih pustiti. A ovo se sve dogodilo, da se ispunii, što

jih resornih proračuna. Na isti će se način vršiti i budgetiranje banovine Hrvatske.«

lazom prve Kosove samostalne zbirke, koja je nedavno objelodanjena pod naslovom »VODOPAD«.

Kos je katolički pjesnik i kao takav on je čovjek tople duše i dobra srca, a takođe obično život progoni na svakom koraku. A kad nas progoni život, bezdušan život, što ćemo mi? Zar mu se možemo suprotititi, zar možemo biti jači od njega? Ne! Treba ispred njega bježati, samo bježati... Tako je od njega i Kos bježao i lutao, tražeći sreću. Ali sreća je bila daleko... Ostalo tek slutnje i lutnja, beskrajna lutnja, koja pjesnika tako strašno peku, pa se pjesnik pita:

»Kad će doći utjeha svih lutnja, kraj svih smutnja i svršetak slutnja?« (»Još uvijek isti šum«)

Ali to je samo pitanje bačeno u visine, koje ostaje samo pitanje i ništa više. I kad pjesnik uvidi, da će teško doći kraj tim beskrajnim lutnjama, onda želi:

»Otići onamo gdje svakidašnjost nije i iz čaše samoće velik smisao piti.« (»Još uvijek isti šum«)

jer misli, da će jedino tamo utjehu naći.

Podlistok

Poezija Vinka Kosa*

[U povodu knjige »VODOPAD«, Vlastita naklada. Zagreb 1939.]

Poezija vrea kao vodopad, a pjesnik je prolaznik, koji hvata vječnost.

(I. Mežnarić u Pogovoru)

Tko je redovno pratilo naše revije, časopise i liste, već je odavnina naišao na pjesme Vinka Kosa. Razasute su i famo, one nam nisu mogle dati pravu sliku vrijednosti Kosove poezije. Pravu sliku vrijednosti njegove poezije počeli smo dobivati, kad smo pročitali Kosove pjesme objelodanjene u kolektivnoj zbirici »Lirika hrvatskih sveučilištaraca«. U toj zbirici Kos je zauzimao posebno mjesto. I već smo tada ustvrdili, da je Kos pjesnik, koji će mnogo dati.

Ta naša tvrdnja obistinila se iz-

*) Vinko Kos: »Vodopad« — Zagreb (Kaptol 21). Cijena Din 20.

je kazao prorok govoreci: Recite kćeri Sionskoj: Evo kralj tvoj ide k tebi krotak, sjedeći na oslici i na osliču, mладetu podjarmiljenice. A učenici otišavši učinje, kako im je zapovjedio Isus. I dovedoše oslicu i osliča i stavisce na njih haljine svoje, te ga postavše sjeti. A veliko mnoštvo prostrije haljine svoje, po putu; a drugi odsjecahu grane od stabala i sterahu po putu; a mnoštvo, koje idaše pred njim i za njim, kličeše govoreci: Hosana sinu Davidovu! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnjeg!

MOLITVE KRŠĆANINA

XV.

OČE NAS

»Ne uvedi nas u napast!«

1. Odakle dolaze napasti? Onaj, koji nas u prvom redu napastuje, je davao. On, koji je jednoč uspio da naveđe na grjih Adama i Eva, traži, da bi također i nas oteo ljubavi Gospodinovo. No pri tom našem napastovanju služi se on s mnogim pomagačima i suradnicima. Prvi medu tim je svjet, to jest ljudi, u koliko su protivni načelima sv. evanđelja. Služi se s nasladama ovoga svijeta, štampom, kinima, svjetskim zabavama, da upropasti nevinu. Služi se još s našom trostrukom pohotom, koja je uvijek sklonu na zlo: oholiču života, pohotom tijela i škrošću. Pamtim to uvijek, da najkrivočinjega neprijatelja nosimo u sebi samima, u našim strastima, slabo ukroćenim; pamtim, da, po rječima Apostolovim, veliko blago milosti nosimo u krhkim posudama. Bog nas ne napastuje i ne može napastovati, jer je sama Svetost. No dopušta, da budemo napastovani, da nas uzdrži ponizne i svjesne naše skrajne slaboce; da nas navede da osjetimo potrebu molitve, samozataje, budnosti; da nas pouči, da ponosimo svoju braću. Kad govorimo Gospodinu: »Ne uvedi nas u napast«, kanimo tim reći: Gospodine, nemoj dozvoliti, da me iznenade napasti, za koje ti znaš, da iz njih ne bih uspio izaći pobednikom.

2. Kako se držati u napastima? U napastima moramo razlikovati tri faze: sugestiju, odnosno prikazu opasnoga predmeta; impresiju, to jest nehotični utisak, što ga ta napast vrši na naš duh. Ni jedna ni druga nije grijeh. Grijesi se samo onda, kad osoba hotimice prihvati ovu impresiju, izazvanu kojom mišlju, riječju, pogledom. Ako je dakle prihvati, napast prelazi u treći stadij, koji se zove pristaša. On je grijeh. Ako je pak odbije, napast za njega postaje još zaslужno djelo za raj.

Nakon ove potrebite distinkcije, čujmo, koja su sredstva, da uvijek ostanemo pobjednici u našim napastima: Nikad ih tražiti. Tko ljubi pogibao, unjoće i propasti. Ako same dodu, sačuvaj mir duše i ne uzbudjuje. Uzbudnje često čini napast jačom i dosadnjom. Uostalom, aki to nije tražio napast, može biti više negoli siguran da će ti Gospodin pomoći u tom času svojom mogućom milosti. Imaj dakle odvajnosti i pouzdanja! Nemoj nikada stupiti u pregovore s davlom, ne zaustavlja se u napasti, već odbij ju odmah, ne prihvatajući ni ono, što je samo laki grijeh. Upotrijebi i naravna sredstva, osobito ne-

činu ispij iz svakog već dna«, te kliče:

»Vjerujem u život izvan ovih gesta, vjerujem u dane izvan ovih dana vjerujem u ljubav, srca i u pravdu i u podignuće pogaćenih trava.« (»Škropi rosa...«)

To je veoma karakteristično za Kosovu poeziju. Ali glavna karakteristika Kosove poezije je misticizam. Koliko je to karakteristično za samu Kosovu poeziju, toliko je karakteristično i za mladu hrvatsku liriku, jer se misticizmu u našoj mlađoj lirici ne posvećuje gotovo nikakova pažnja.

Sve su pjesme lijepe i na dostojnom književnom nivou, ali među njima ipak otskaču: »Tvoj dan Rembrante», »Još uvijek isti šum«, »Žena sa ulagom«, »Ribar«, »Magle« i t. d.

Na koncu još i ovo:

Prva Kosova zbirka ugodno nas je iznenadila, jer ipak nismo očekivali, da će biti ovako lijepa. Kosova zbirka je jedna od najboljih, koje su nam, u posljednje vrijeme, dali naši najmladi pjesnici.

Pjesme su obučene u krasno ruho (plaženi uvez i najfiniji papir).

Dren

prestano zaposlenje, koje ne daje davlu vremenu, da nas napastuje; razborita bri-ga za vlastito zdravlje, jer živčano oslabljenje je često gnijezdo bezbrojnih napasti. Tako, upotrebo naravnih i vrhunavanih sredstava, napast će samo povećati tvoju buduću slavu i utvrditi te u ljubavi naprama Bogu.

Vijesnik Društva sv. Jeronima

»GOSPIN PLAC«. U mnogim krajevima Hrvatske omiljeli je običaj naroda da u korizmi, a napose u Velikom tjednu, pjeva i recitira u stilu narodne, starinske pjesme »Gospin plac«. Stari tekst uredio je svećenik D. Čezner, a četiri razna pjeva zabilježio dr. B. Širola. Knjižicu je izdal već u trećem izdanju Društvo sv. Jeronima u zbirci svojih knjižica po dinar.

SVETO PISMO NOVOGA ZAVJETA. Potpuno, u prijevodu s grčkog izvornika i s kratkim tumačem sveuč. prof. dr. Fr. Zagode izdal je Društvo sv. Jeronima u vrlo ukusnom džepnom formatu sa slikama. Cijena je popularna, uvezana knjiga stoji 40 din, pa je to najljepši dar svakome za Uskrs.

DVIJE KNJIŽEVNE NAGRADE iz zaklada, kojima upravlja Hrv. književ. društvo sv. Jeronima, podijeljene su ove godine zaključkom odbora ovako: Književna nagrada zaklade prof. Ferde Hefflera, za najuspješije djelo hrvatskog katol. pišca (Din 450) dana je Antunu Matasoviću, za njegov roman iz seljačkog života »Bartol i Bara«, što je izdan među jeronimskim izdanjima za g. 1940. (Cijena 10 din). — Književna nagrada zaklade Ljubice Balzer r. Lončar, za djelo, koje obrađuje hrvatski kršć. obiteljski život (od 400 din) dobio je Velimir Deželić sin, za pripovijest »Sitna sreća«, izdanje Knjižnice Dobrih Romana (Cijena 20 din.).

VAŽNE ODLUKE VLADE. Na sjednici Ministarskog vijeća od 7. t. mj. donešene su razne odluke, među koje spada i ta, da se prinadležnosti pensionera približno izjednače. Poznato je, da su prinadležnosti pensionera pod starim zakonom bile manje od prinadležnosti pensionera, koji su pensionirani pod novim zakonom. Pošto su stručnjaci ministarstva finančija stali na stanovište, da se ovo pitanje ne može riješiti jednostavno i skupno, to je donešen zaključak, da se pensionerima, koji su pensionirani po starom zakonu, dodijeli dodatak i da se tako njihove prinadležnosti približe pensionerima po novom zakonu. Ovaj dodatak počet će omi primati već 1. travnja ove godine. — Odlučeno je također, da se odmah državnim činovnicima, kojima je oduziman bio novac za gasmaske, taj novac vrati. Država će se već pobrinuti, da im ona sama nabavi gasmaske. — Uredba o odkupu stoke u slučaju mobilizacije dopunjena je tako, da onaj, koji neće stoku da proda, može da je dade u zakup. — U našem vojnem zakonu popunjena je jedna praznina, jer je donešena uredba o prijekim sudovima, koji predviđaju organizaciju, sastav i postupak kao i djela, za koja su nadležni prijeki vojni sudovi.

činu ispij iz svakog već dna«, te kliče:

»Vjerujem u život izvan ovih gesta, vjerujem u dane izvan ovih dana vjerujem u ljubav, srca i u pravdu i u podignuće pogaćenih trava.« (»Škropi rosa...«)

To je veoma karakteristično za Kosovu poeziju. Ali glavna karakteristika Kosove poezije je misticizam. Koliko je to karakteristično za samu Kosovu poeziju, toliko je karakteristično i za mladu hrvatsku liriku, jer se m

Širom svijeta

GODIŠNICA KRUNIDBE PAPE PIA XII. 12. t. mj., povodom godišnjice krunidbe Svetog Oca Pape Pija XII., u bazilici Svetog Petra održana je svečana Misa u prisutnosti samoga Sv. Oca, kardinala, visokih crkvenih dostojanstvenika, diplomatskog zbora, rimskog plemstva i ogromnog mnoštva svijeta. Papa je ušao u baziliku Svetog Petra praćen sjajnom pranjom. Veliko mnoštvo vjernika je Svetom Ocu priredilo manifestacije. Odslužena je simfonijska Misa u četiri glasa, koju je za ovu priliku sastavio maestro Lorenzo Perosi i posvetio Papu. — Ovom prilikom, među ostalima, brzovatno je čestito Papi i voda Reicha Hitler.

PROGON KOMUNISTA U BELGIJI. U Liegeu je uapšeno pet komunističkih agitatora pod optužbom, da su vršili subverzivnu propagandu. Prilikom premetačne pronađene je mnogo letaka, listova i brošura, štampanih u Sovjetskoj Rusiji.

MADŽARSKA SPREMNA NA SVE. Grof Teleki na kongresu grada u Budimpešti rekao je, da je Madžarska spremna na sve.

SOVJETSKI GUBICI. Sovjetske čete, prilikom svoje ofenzive u Finskoj, imale su ove gubitke: 21 hiljadu mrtvih, 50 hiljada ranjenih i 3 hiljadu zarobljenih. Sovjetsko vrhovno zapovjedništvo bilo je odlučilo, da se sovjetski ranjenici otpremaju u bolnice Baltičkih zemalja, kako bi se izbjeglo lošem utisku, koji ima sovjetsko pučanstvo gledajući svakoga dana otpreme ranjenika s bojišta.

ENGLESKO-TALIJANSKI SPORAZUM. Između Engleske i Italije došlo je do sporazuma, koji je u parlamentu predsjednik vlade Chamberlain najavio ovom izjavom: »Radujem se, što mogu saopćiti, da je u pitanju talijanskih brodova postignut sporazum između talijanske i naše vlade. Utvrđeno je, da su naredbe talijanskih vlasti, izdane nekim njihovim brodovima, da isplode u Rotterdamu i poslije prvog ožujka, usprkos britanskog saopćenja, da će poslije toga datuma svi brodovi potpasti kontroli, bile osnovane na nesporazumu. Uzimajući u obzir ovaj nesporazum vlada Njegovog britanskog Veličanstva pristala je pustiti talijanske brodove, koji su bili zadržani. Talijanska vlada sa svoje strane poduzela je sve, što je potrebno, a što se tiče talijanskih brodova i ona ne će u buduće dozvoliti svojim brodovima, da prevoze ugljen iz Rotterdama. Ne sumnjam u to, da će svi biti zadovoljni ovim rješenjem. Poslije toga možemo se nadati, da će se nastaviti pregovori između obje zemalja.« — Jedan laburistički poslanik upitao je Chamberlaina, da li je britanska vlada spremna opskrbljivati Italiju ugljenom? — Chamberlain je odgovorio, da će ovo pitanje biti predmetom daljnijih razgovora.

IZGRAĐENA LIKTORSKA LINIJA. Prema izjavi drž. podtajnika generala Soddu u fašističkoj komori, završeni su svi radovi na izgradnji utvrđene linije u Alpama, nazvane »Liktorskom linijom«. Ovom linijom su samo popunjene na talijanskim granicama utvrde, koje čine Alpe.

KUSINENOVA VLADA INTERNIRANA. Kako javljaju novine, Kusinen i ostali članovi njegove marioetske finske vlade internirani su zato, što su kritizirali sovjetsku akciju za otvaranje mirovnih pregovora s Finskom.

UMRLI. Od 8.—14. t. mj. umrli su u Šibeniku: Milanov Ante pk. Ive iz Žirja (33 g.), Kimer Elvira (81 g.), Gubertina Roko (10 g.), Mikulandra Grigo iz Bilica (nedonošće), Tanfara Ivo iz Krapnja (nedonošće) i Petković Zdravka Ivanova (4 g.). — P. u. m!

Javna zahvala

Dne 17 februara t. g. požar je uništilo mnoge dragocjenosti naše Župske crkve i nanišio nam ogromne štete.

Crkva je sa namještajem bila osigurana kod **Uzajamno Osiguravajućeg Društva** u Ljubljani i ono je preko svoje podružnice u Splitu odmah nakon požara štetu najsvjesnije procijenilo i najkulantnije isplatio što mu ovim putem priznajemo i najtoplje zahvaljujemo.

Preporučamo pak svakomu ovaj naš domaći zavod.

U Sinju, dne 3 marta 1940.

Fra Venceslav Dr Naklć, v. r.
Samostanski starešina

Ban dr Natlačen o komunizmu kod nas

Ban drske banovine dr Marko Natlačen na početku zasjedanja banskog vijeća poslije izvještaja o gospodarskom i kulturnom stanju slovenske banovine upozorio je i na komunističku opasnost ovim riječima:

Iako razorne akcije ne spadaju na dnevni red ovog banskog vijeća, ipak smatram svojom dužnošću da se dotaknem najopasnije takve akcije radi togā, jer za njeno uspešno pobijanje nisu dostašna samo državna sredstva, to jest državni aparat sa svima represivnim mjerama koje su mu na raspolažanju, nego mu mora pomoći i samoobrana ljudstva. To je komunitizam.

U početku godine 1939 opazio se je popuštanje komunističke akcije, i to u vezi sa neuspjehom komunizma u Španiji i jačanjem narodnog socijalizma u Srednjoj Evropi. Naročito priključenjem Austrije Njemačkoj stvaranjem Česko-moravskog protektorata su posve popustile veze odašnjih komunista s inostranstvom. U drugoj polovici prošlog ljeta komunistička akcija je nešto ojačala, i to kad je izbio rat, a naročito poslije sklapanja saveza između Njemačke i Rusije i podjele Poljske, kada su se boljevacici pojavili na Karpatima.

Značajna je za jačanje komunističkog djelovanja kod nas činjenica, da se komunisti više ne skrivaju u tajnim društvinama i u tajnoj štampi, već nastupaju i formalno na posve zakonit način. Sudjeluju pri raznim revijama i izdaju samostalne knjige — sve u skladu s formalnim propisima zakona o štampi. Poznati letak »Vsemu delavskemu ljudstvu« i »Kaj hočemo«, u kojima se medu ostalim zahtjeva izmjena društvenog i gospodarskog porekla sa osloonom na Sovjetu bio je štampan na posve zakonit način. To je metoda koja sili na razmišljanje. Svakako to je znak da treba u većoj mjeri nego do sada nastupiti proti komunizmu idejnom borborom. Naša javnost je premalo svjesna te svoje dužnosti. »Slovec«, »Slovenski Dom«, »Domoljub« i »Straža v vijarju« su listovi, koji imaju pobijanje komunističke propagande u svom programu. Iz njihovog kruga izlaze brošure protiv komunizma i nedavno je izšla knjiga, u kojoj je na pučki način prikazan čovjek i društvo pod komunizmom i otkrivaju se njegovi pravi ciljevi. Dio štampe šuti kao da ga se ne tiče akcija koja upropoštava državu i narod. Neću se prevariti ako kažem, da veliki dio naše inteligencije naročito mlađe u tom pogledu je pasivan ne radi toga što nije svijestan opasnosti, nego jer je za političko življene gluhi, ili radi toga što neće »kvartirati« dobre odnose s komunizmom za slučaj, ako bi taj došao na vlast. To neće očarati oportunističko stanovište, koje računa »za sve slučajeve« je ono, što našoj borbi protiv komunizma oduzimlje snagu i uspjeh. Pomislite samo da ljudi s ovakvim mišljenjem uzgajaju omladinu, vode tečajeve, vode društva, zahvataju u javno mišljenje govorima i štampom: kavki moraju biti plodovi takvog rada?

To su tako zvani »filokomunisti«, koji će naći u svim slojevima pučanstva, u svim staležima, u mnogim inače vrlo dobrim društvinama, u gradu i na selu, i koji okužuju zdravu okolicu, gdjegod se pojavljuju. Ima družbi, koje takove ljudi među sobom ne trpe. Ima društava koja su svoje redove odlučno prečistila. Ima u-

stanova, koje niti časa ne bi dopustile sumnju, da žele u toj stvari ostati neopredijeljene. Istina, to su samo počeci, i to slabii počeci. Možda je do sada još najbolje uspijelo akademskoj omladini, da u svom krugu osvijeti gibanje i osudi što je osude vrijedno. Svuda nas drugdje čeka mnogo posla. Ako se ne budemo sami svako za se i svi skupa oprli toj bolesti, ona će nam podrobiti zdravlje, koje nam se više nikada ne će vratiti. Ne zaboravimo da država uz najbolju volju ne može drugačije postupati nego po zakonu, a zakonom se takova bolest ne liječe.

Nije čudo da se je komunističko gibanje, idealizirano, naročito raširilo među školskom omladinom. Imamo dokazu što ih je dala istraživa u većem broju naših srednjoškolskih mjesti, da su srednjoškolci naprosto stupali u službu pretstavnika Kominterne, radili po njihovim uputama, sabirali pristaše, dopisivali se s jednako mišljenicima i s takvima, koji ne pokazuju dovoljno otpora, širili ilegalnu propagandu i uredivali i raspšaćavali razne propagandne listove i listice, koji si često daju označke nacionalnih aspiracija, da bi ostali maskirani. Dvoje je značajno pri tim pojavama. Najprije to, da se u stanovima takovih srednjoškolaca nalaze zalihe švég ostalog opozicionog ilegalnog štampa, kao da su ti daci nosioci srednjoškolske komunističke akcije pravi centri za svu ostalu opozicijsku akciju. Drugo pak da takove dake nalazimo jedno ljetu na jednoj srednjoj školi, drugo ljetu na drugoj. Ako ispitamo uzroke te selidbe, vidjet ćemo da su bili na prvom zavodu isključeni radi sumnje zbog komunizma.

Srednja škola je danas uzgojna škola i po zakonu, a ne samo po našoj tradiciji i po našem htijenju. Dužnost srednjoškolskog profesora ne iscrpljuje se samo tim, da se mlađe glave napune znanjem, nego je njegova dužnost, da daka vodi kroz život i da ga pripravi za čas, kada više ne bude imao vodiča. Međutim ima li medu nama profesora, koji se zanimaju gdje i kakav stanuje, s kim se druži i čime se bavi u slobodno vrijeme? Da li ima profesora medu nama, koji se zanimaju za dake u izvanškolsko vrijeme, da bi ih istrgli iz ruku nesvesnih političkih akvizitera? Ako ima takovih profesora, znamo ih. Njihov broj je tako malen, da se gubi u mnoštu onih, koji se dak tiče samo kao objekt naučnog brusa. Takvi su profesori u koliko rade požrtvovno, nesebično i tihom mnogo puta i neprocjenjivo vrijedni, ali što je poređ svec tog njihovog rada sa moralnim razvojem naše omladine?

Preko vas gospodo članovi Banskog vijeća upućujem poziv svim slojevima naroda: Pazite što se dešava u društvinama, u javnosti, u školi, u uredima, u industrijskim radionicama i u podzemnim skrovistima, da vas najedno ne iznenadi svijet, kojemu će kršćanstvo biti samo cilj za pijane dosjetke, a ruševine višestoljetne narodne kulture temelj, na kojem će izgraditi svoje bezdušno materijalističko carstvo. Ovaj moj poziv upućujem napose svim uzgojiteljima omladine, svemu našem nižem i višem učiteljstvu: Najdragocjenije što imamo povjerenje je vašo skribi. Za deset godina bit će slovenski svijet takav, kakvog vi danas polažete u mlade duše. Teško vama, ako se pokaže da na njih niste pazili, ili da ste sami sijali otrov!

Korizmene poslanice naših biskupa

Potreba moralne obnove

(Iz poslanice našega biskupa dra Jeronima Milete)

Vječni moralni zakon

Pita se što je moral? To je pravilo po kojemu čovjek mora da djeluje u životu e da postigne svoju posljednju svrhu, a to je vječno spasenje. Moral dakle mora da uskladije sva ljudska slobodna djela prama vrhovnom cilju za koji je čovjek od Boga stvoren.

Za ovo je potrebit zakon. A koji će biti ovaj zakon? Bog je premudri Stvoritelj svih stvari i svih bića, a ova sva imaju po svojoj naravi cilj određen od Boga. Stoga je Volja Božja prvi zakon iz kojeg izviru i počinju svi zakoni i njemu su ovi podložni. Razum i Volja Božja to je vječni zakon, komu se čovjek mora uvijek u svakoj prigodi i djelovanju života pokoravati. To je učio i poganski filozof Plato kad je kazao: »Mi moramo izvršavati

Cim čovjek odstupa od dekaloga ili deset zapovijedi Božjih prouzrokuje nered i radi protiv Volje Vrhovnoga Gospodara.

Pio XII u svojoj prvoj divnoj Enciklići »Summi Pontificatus« ističe ovu neospornivu istinu učeći kako je korijen svih zala odstupanje od moralnog naravnog zakona: »Ljudi sadašnjega vremena dodajući starim idejnim zabludama nove pogreške, dotjerali su ih do skrajnosti, od kojih nije moglo ništa doći nego lutanje i rušenje. Prije svega je sigurno da je duboki i posljednji korijen zala, koja pritišta moderno društvo, pomicanje i odbijanje zakona općeg moralu, bilo u životu pojedinača bilo u životu društva i međunarodnih odnosa. Pače se tuši i zabavlja sam naravni zakon. A ovaj naravni zakon nalazi svój temelj u Bogu, Svetomu Stvoritelju i Ocu svih, apsolutnom i najvišem zakonodavcu, sveznujućemu i pravednomu sru ljudskih djela. Kad se niječe Bogu ujedno se drma i svaki temelj moralu, guši se ili se barem u velike oslabljuje glas naravi, koja čak i neke kao i necivilizirana plemenata uči, što je dobro, a što je zlo, što je dozvoljeno, a što nije dozvoljeno. Narav i njih opominje, da će jednom pred najvišim Suncem polagati račun za svoja dobra i zla djela.«

Osim naravnog moralnoga zakona Bog je izričito čovjeku dao i zapovijedi i naredio da ih izvršuje jer su i one Njegova Volja. To je pozitivni zakon koji je dao Svetišnji ljudima prije Isusova dolaska na svijet i zakon pozitivni koji je Isus donio na svijet sa svojim dolaskom, a to je Zakon Evandela.

Kako je divan moralni zakon koji nalazimo u Kristovu Evandelu! Može li se zamisliti nešto ljepšeg nešto dubljeg a istodobno pristupačnijega ljudskoj duši? Oni koji niječe i Boga i Njegovu Providnost i neumrost ljudske duše bez okolišanja priznavaju užvišenost moralu koji uči Evandelu te tvrde da je za dobro ljudske zajednice. Oni hvale i uživaju kreplost, poštjenje, edurednost, ali pri tomu htjeli bi da se moral Evandela može prilagoditi duhu vremena, potrebama zajednice, a često i volji i interesima čovjeka, da ga se može i promjenjivati. U ovom je ona sudobosna zabluda koja je porijetlo mnogih zala naših dana.

Moral Evandela je vječan jer ga je Vječna istina dala. On je netakniv, čvrst, nepokolebit, staljan, pače nego najjači stup granita. Ne mogu ga ljudi ni preinacivati ni modificirati. Nema ljudskog zakona da ga može ukiniti. Nema interesa država da može preko njega proći. Nema napredka čovječanstva da može umanjiti njegovu vrijednost. Nije li Njegov božanski Zakonuša jasno kazao: »Nebo će i zemlja proći, a riječi moje neće proći.« (Luka 21, 33.) On je jednako ustvrdio: »Dok ne prode nebo i zemlja, neće nestati ni jedne jote ili jedne črnjke iz zakona, dok se sve ne izvrši. Ko dakle prestupi jednu od ovih najmanjih zapovijedi i nauči tako ljudi, najmanji će se zvati u kraljevstvu nebeskom, a ko izvrši i nauči taj će se velik nazvati u kraljevstvu nebeskom.« (Mat. 5, 18—19)

Kad bi se svi tačno držali kršćanskog moralu nestali bi iz društva neredi a vladao bi sa krepostima mir. »Oni koji tvrde — govorio je Sv. Augustin za svoje vrijeme isto i za naše dane — da kršćanska nauka ne koristi ljudskoj zajednici neka nam dadu takvih vojska, časnika, vlasti, muževa, žena, gospodara i sluge kakve hoće Kristovo Evandelo: neka nam dadu ljudi tučne u isplaćivanju svojih dugova, savjesne i revne u upravljanju javnih posala kao što su pravi kršćani a onda neka slobodno reku da je moral, koji uči Evandelu, suvišan za ljudsku zajednicu ili neka priznaju da spas društva ovisi o poštovanju i opsluživanju moralu Evandela.« (Epistulae 138.)

Navešću i riječi bezbožnika Rousseau: »Kad bi ljudsko društvo opsluživalo kršćanski moral svaki bi onda izvršivao svoju dužnost, narod bi se pokoravao zakonima, poglavari bi bili pravedni i uvidavni, vlasti poštene i nepodmitljive; ne bi bilo više ni ispravnosti, ni preveć gizde, dakle ne više prestupaka ni mana. Ovakva zajednica bila bi najsvaštenija što se da zamisliti.« (Prospekt vječnog mira).

U prvom redu moramo kazati, da u naše dane osjećamo najveću potrebu obnove kršćanskog moralu u obitelji. U ovom treba da moral vlada, jer je obitelj prva i najvažnija stanicu naroda i uopće čitave ljudske zajednice. Ona je najjača

tvrdava, koja kad se sruši onda zavladaju potpuno rasulo i moralne ruševine.

Što može spasiti naš hrvatski narod, — to je kršćanska obitelj.

Ona mora da bude svetište u kojem svi članovi Bogu služe, gdje se uzgajaju čiste kćeri i moralno jaki sinovi, gdje se uvijek izvršuje Božji zakon i poštuj Božja prava. Treba dakle da naše obitelji budu časne, velike i svete. Stoga moraju se moralno podignuti te ih povratimo čistom kršćanskom moralu.

Da se ovo postigne treba majku povratiti na onu visinu na koju je nju postavilo kršćanstvo. Majka je stup obitelji, ona je ono središte koje dava život čitavoj obitelji. Pokvari li se čovjek, nje ga može uvijek da pridigne kreposna i pametna žena. Ali ako je žena pokvarena, ona srđa od zla na gore i upropaćuje svoju porodicu, jer je riječ Božja; »A muliere iniquitas viri« (Crk. 42, 13). »Od žene je opakost čovjeka«.

Naši dopisi

OLIB

Tjedan proti psosti. Na Novu Godinu vč. župnik je i ove godine objavio naoruđ taj tjedan od 14.—21. I. Narod se odazvao pozivu župnika uza svu veliku studen, koja je bila tih dana, te je svaki dan kroz tjedan dolazio k pobožnostima, koje su se održavale u župskoj crkvi ujutro i uvečer. Tri propovijedi proti psosti održao je vlč. župnik. Kroz cijeli tjedan narod je pristupao k sv. ispopovedi i sv. Pričesti. Zadnji dan, u nedjelju 21. I. poslike podne završilo se s blagoslovom s Presvetim, Gospinom krunicom i litanijama, litanijama Presv. Imena Isusova i »Smiluj se meni...« Toga dana društva Kat. Akcije, Križari i Križarice, kao i kćeri Marijine i školska djeca pristupili su zajedničkoj sv. Pričesti.

Proslava »Papina Dana«. U nedjelju 3. t. mj. naša župa proslavila je prvu gođišnjicu vladanja sv. Oca Pape Pija XII. Već u četvrtak 29. II. slavljenje zvona najavilo je ovaj dan. Na sami dan u nedjelju ujutro pristupila su društva Kat. Akcije, Križari, Križarice i Kćeri Marijine sv. Pričesti kao i veliki broj drugih vjernika. Svečanu sv. Misu pjevalo je vlč. župnik, preko koje je održao propovijed o Papinstvu. Iza sv. Mise bio je blagoslov s Presvetim i »Tebe Boga hvalimo te molitvom za Papu. — Poslije podne pred večer došao je k nama pozvan zato od vlč. župnika vlč. Don Petar Vlasanović iz Velog Rata, te je u dvorani dobrotnog društva sv. Nikole održao skiptičko predavanje »Muka Isusova«. Prije pak sa mogu prikazivanja održao je govor o sv. Ocu Papi. Dvorana je bila dupkom puna naroda, koji je pažljivo slušao i pratio govor o Papi kao i skiptičko predavanje o »Muci Isusovoj«, te se zadovoljan i veselo razišao svojim kućama.

SKRADIN

Proslava Papina dana

3. t. mj. u našem gradu na najvećaniji način proslavljen je Papin dan, kao prva gođišnjica izbora Pape Pija XII. za vrhovnog poglavara katoličke Crkve. Jutrom rano slavila su zvona i navještala veselje ove svečanosti. U 11. s. održana je svečana sv. Misu s vrlo lijepom propovijedi o Sv. Ocu Papi i njegovom radu. Nakon sv. Mise ispjivan je »Tebe Boga hvalimo«, pak blagoslov s Presvetim.

Poslije podne u 6. s., nakon službe Božje, održana je akademija, koju su priredile Križarice. Naš kapelan vlč. don Domenik Hribenik održao je sjajan i veoma lijep govor o Sv. Ocu Papi Piju XII., koji je naišao na opće odobravanje svih prisutnih vjernika. Nato je predsjednica Križarica Ivanka Bukić održala također lijep i zanosan prigodni govor o Sv. Ocu obećavajući na kraju: Svi mi sinovi katoličke Crkve ostat ćemo vjerni vrhovnom poglavaru katoličke Crkve Sv. Ocu Papi Piju XII. Male Križarice pod vodstvom svoje voditeljice Latife Marin lijepo su izvele jednu simboličku igru. Pri završetku akademije uzeo je još riječ Davorin Vesanović i pozdravio Sv. Ocu Papi Piju XII. Akademija se zaključila pjevanjem Papine himne i klicanjem: »Živio Papa!«

Skradinjanin

USKRSNU PRIČEST dužan je da obavi svaki katolik pod smrtni grijeh.

Život Šibenika

Obredi Velike nedjelje u našim crkvama

KATEDRALA SV. JAKOVA. Cvjetnica: U 5.30 s. župski sv. Misa i pjevana sv. Muka. U 10. s. ujutro preuzv. biskup uz asistenciju kanonika i svećenika blagoslovne palme i masline. Zatim procesija po trgu oko katedrale. Preko sv. Mise pjeva se Muka po Mateju. — Veliki utorak i srijeda: U 9.30 s. ujutro pjevana sv. Misa s Mukom po sv. Marku u utorak, a u srijedu s Mukom po sv. Luki. — Na velikom srijedu u 6 s. popodne pjevana »Jutarnja tmina«. Tužaljke Jerenije proroka pjevate klerici. — Veliki četvrtak: U 9.30 s. ujutro pontifikalna sv. Misa i pričest svećenika. Posvećenje sv. ulja uz veliku asistenciju kanonika, dvanaest svećenika, dakona i subdakona. Na koncu obavice preuzv. biskup pranje nogu triaestorici klerika. U 6 s. popodne »Jutarnja tmina«. — Veliki petak: U 10 s. ujutro »Misa pretposvećenih«. Pjeva se Muka po Ivanu. Zatim otkrivanje križa. U 6 s. popodne »Jutarnja tmina«. Prije procesije korizmenni će propovjednik održati propovijed o Muci. Zatim u 8.30 s. razvjeće se gradom teoforična procesija. — Velika subota: U 9.30 sati ujutro blagoslov vatre, svijetla, uskrsne svjeće, proročanstva i blagoslov krsne vode. U 11.45 svečana sv. Misa uz pontifikalnu asistenciju preuzv. biskupa.

VAROSKA ŽUPSKA CRKVA. Cvjetnica: U 6 s. tiha sv. Misa. U 10 s. blagoslov maslina, pak pjevana sv. Misa. U 12 s. svečano izloženje Svetotajstva na klanjanje za 40 sati. U 6 s. pp. propovijed i sahranjenje. — Ponedjeljak i utorak: U 6 s. izloženje Svetotajstva, pak sv. Misa. Popodne je u 6 s. propovijed i sahranjenje. U utorak, na svetkovinu sv. Josipa, u 10 s. samo tiha sv. Misa. — Veliki srijeda: U 5 s. ujutro izloženje Svetotajstva, zatim sv. Misa, a u 12 s. blagoslov i sahranjenje. — Veliki četvrtak: U 8 s. pjevana sv. Misa i zajednička pričest; u 6 s. pp. »Gospin plač«, zatim propovijed. — Veliki petak: U 6 s. sv. Misa, Muka i otkrivanje križa; u 6 s. pp. »Gospin plač«. — Velika subota: U 5.30 s. blagoslov vatre, pepela i vode, sv. Misa, blagoslov jaja i kruha.

DOLACKA ŽUPSKA CRKVA. Cvjetnica: U 7 s. blagoslov maslina, pak pjevana sv. Misa i Muka. — Veliki četvrtak: U 6.30 s. pjevana sv. Misa i pričest vjernika. — Veliki petak: U 6 s. sv. Misa, Muka i otkrivanje križa; u 6 s. pp. »Gospin plač«. — Velika subota: U 6.30 s. blagoslov vatre, pepela i uskrsne svjeće, zatim proročanstva i sv. Misa.

CRKVA SV. DUHA. Cvjetnica: U 5.30 s. blagoslov maslina i sv. Misa s pjevanjem Muke Isusove po sv. Mateju. — Veliki četvrtak: U 6.30 s. pjevana sv. Misa i zajednička pričest vjernika. — Veliki petak: U 6 s. sv. pjevanje Muke Isusove po sv. Ivanu, otkrivanje križa, Misa pretposvećenih. — Velika subota: U 5.30 s. blagoslov vatre i uskrsne svjeće, proročanstva, pjevana sv. Misa.

CRKVA SV. FRANE. Cvjetnica: Tiha sv. Misa u 6, 7 i 10.30 s., u 8 s. blagoslov maslina i pjevana sv. Misa s Mu-

NA VELIKI PETAK u 3 s. popodne, t. j. u vrijeme, kad je Isus za nas izdahnuo na križu, prekini rad i za nekoliko časaka odaj počast i zahvalnost Otkupitelju svijeta! — U crkvi sv. Luce u 3 s. pp. bit će posebna pobožnost i kratka propovijed.

PROCESIJA NA VELIKI PETAK krenut će iz katedrale u 8.30 s. uvečer. Upozoravaju se vjernici, da po običaju nažgu svjeće na prozorima svojih stanova, kuda će proći procesija, i u što većem broju sudjeluju u samoj procesiji te tim iskažu čast i ljubav svome Otkupitelju i Bogu.

POST I NEMRS U VELIKOJ SEDMICI. Svakoga dana je samo post bez nemrsa, dok je u petak i subotu post i nemrs, ali u subotu samo do podne.

PRIJEDOZNI BROJ OMLADINSKOG LISTA »MATOŠ« izlazio je ovih dana. Izdavaju ga naši srednjoškolci pod nadzorom školskih vlasti. List će izlaziti za vrijeme školske godine. Lijepo je uređen i bogatog sadržaja. Preplata iznosi godišnje Din 60, za dake Din 40. Novac se šalje čekovnom uplatničicom br. 38—234 (Tiskara »Kačić« — Šibenik). Cijena pojedinoj broju Din 6, za dake Din 4. Urednik mu je gimnazijalac Stanko Kaleb.

PRIČEST I SAT KLANJANJA KRIŽARICA. Pozivaju se sve Križarice i Male Križarice, da u nedjelju 17. t. mj. u 6.30 s. ujutro prisustvuju zajedničkoj sv. Misi i sv. Pričesti, a popodne od 4—5 sati satu klanjanja u crkvi sv. Luce. — Duševnik.

AKADEMIJA ZA ZIMSKU POMOC. Općinski Socijalni Odbor 9. t. mj. priredio

kom. — Veliki četvrtak: U 7 s. pjevana sv. Misa i pričest vjernika. — Veliki petak: Misa pretposvećenih, Muka i otkrivanje Križa u 7 s.; u 3 s. pp. pjevat će se »Gospin plač«. — Velika subota: U 7 s. blagoslov vatre, uskrsne svjeće, proročanstva i pjevana sv. Misa.

CRKVA SV. LOVRE. Cvjetnica: Tiha sv. Misa u 6, 7, 8 i 10.30 s. blagoslov maslina i pjevana sv. Misa s Mukom u 9 s. — Srijeda, četvrtak i petak: U 4 s. pp. »Jutrnja tmina«. — U četvrtak: U 8 s. pjevana sv. Misa. — U petak crkveni obredi počinju u 8.30 s. — U subotu: U 7.30 s. blagoslov vatre i drugo.

CRKVA SV. DOMINKA. Cvjetnica: U 7 s. tiha sv. Misa, u 10 s. blagoslov maslina, pak pjevana sv. Misa i Muka. U 3 s. pp. blagoslov, preko koga se pjevaju stihovi o Muci Isusovoj »Prijeđi moji«. — Veliki četvrtak: U 8 s. svečana sv. Misa. — Veliki petak: U 8 s. Misa pretposvećenih. — Velika subota: U 8 s. blagoslov vatre i uskrsne svjeće, zatim proročanstva i sv. Misa.

CRKVA SV. LUCE. Cvjetnica: U 6.30 s. sv. Misa s Mukom. U 4.30 s. pp. blagoslov. — Veliki ponедjeljak i utorak: Blagoslov popodne u 5.30 sati. — Veliki četvrtak: U 6.30 s. sv. Misa i pričest. — Veliki petak: U 6.30 s. sv. Misa i blagoslov vatre i uskrsne svjeće, zatim proročanstva i sv. Misa.

NOVA CRKVA. Cvjetnica: U 7 s. blagoslov maslina, pak procesija oko crkve, sv. Misa i pjevanje Muke. — Veliki četvrtak: U 7 s. sv. Misa, u 5 s. pp. »Gospin plač«. — Veliki petak: U 6.30 s. sv. Misa, otkrivanje križa; u 6 s. pp. »Gospin plač«. — Velika subota: U 6.30 s. blagoslov vatre, pepela i uskrsne svjeće, zatim sv. Misa.

CRKVA SV. IVANA. Cvjetnica: U 6 s. blagoslov maslina, pak sv. Misa s pjevanjem Muke Isusove po sv. Mateju. — Veliki četvrtak: U 6.30 s. pjevana sv. Misa i zajednička pričest vjernika. — Veliki petak: U 6 s. sv. pjevanje Muke Isusove po sv. Ivanu, otkrivanje križa, Misa pretposvećenih. — Velika subota: U 5.30 s. blagoslov vatre i uskrsne svjeće, proročanstva, pjevana sv. Misa.

CRKVA SV. DUHA. Cvjetnica: U 5.30 s. blagoslov maslina i sv. Misa s pjevanjem Muke Isusove po sv. Mateju. — Veliki četvrtak: U 6.30 s. pjevana sv. Misa i zajednička pričest vjernika. — Veliki petak: U 6 s. sv. pjevana sv. Misa i pričest vjernika. — Veliki četvrtak: U 6.30 s. sv. Misa i blagoslov vatre i uskrsne svjeće, zatim proročanstva i sv. Misa.

CRKVA SV. NIKOLE. Cvjetnica: Sv. Misa u 8 s. — Veliki četvrtak: Sv. Misa u 7 s.

je u Gradskom Kazalištu akademiju u kojist zimske pomoći uz sudjelovanje gradskih srednjih škola i kulturnih društava. Vrlo lijepi proslov o socijalnom značenju akcije za zimsku pomoć održao je ravatelj učiteljske škole g. Klonimir Škalnik te pobrao zasluzan i buran aplauz. Sve točke glazbenog dijela programa izvedene su s uspjehom, pak su izvadači svaki put bili nagrađeni dugotrajnim pljeskom. Osim efektni je bio nastup dake učiteljske škole u svim njihovim tačkama, pak zasluzuju osobito priznanje skupa sa svim vrijednim maestrom prof. S. Karamanom. I nastup Malih Križarica s njihovim zbornim pjevanjem djelovalo je ugodno na sve prisutne. Da je više socijalne i narodne svijesti, a manje strančarstva i zagriženosti, Kazalište je moglo biti te većer mnogo bolje posjećeno! Veliki moralni uspjeh akademije pokvario je jedino nemili incident pri kraju akademije. Tim povodom Odbor je dao svoju izjavu za javnost, koju donosimo na drugom mjestu.

RACIJA NA SKITNICE. Prošlih dana je redarstvo povelio raciju na sve gradске skitnice, te je u noćnim lokalima začećeno 60 djevojaka sumnjivoga ponašanja. Te djevojke su dijelom protjerane iz grada, a dijelom smještene u bolnicu, jer su bile zaražene.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (17.—23. III.); za što bolji uspjeh naše uskrsne propagande, da što više naših građana pristupi uskrsnoj sv. ispopovijedi i sv. Pričesti. — Pozivljem

Akcija za zimsku pomoć

IZVJEŠTAJ BLAGAJNIKA O AKADEMIJI. Na sjednici užeg radnog odbora od 13. t. mj. blagajnik preč. don Ante Radić podnio je ovaj izvještaj o materijalnom uspjehu akademije za zimsku pomoć. Čitav utržak je bio Din 5749. Od toga palo je dobrovoljnih doprinosa Din 2024, a Din 3.725 utjerano je za prodane ulaznice i najam ustupljenih loža. Troška je bila Din 749. Prema tome čista dobit ostaje Din 5000. Među ostalima zapazili smo ove veće dobrovoljne doprinose: Dr Sormogy, direktor tvornice »La Dalmatienne«, i talijanski vice-konsul dr Fabian po Din 500, Skarica Dane, hrv. nar. zastupnik, i Šare Frane po Din 200, Vidović Dragutin, opć. povjerenik, Ante Anton, Ante Sime i dr Božidar Štambuk po Din 100. Odbor svima ovima, kao i ostalim doprinosnicima najtoplijie zahvaljuje.

IZJAVA ODBORA POVODOM INCIDENTA NA AKADEMIJI. Povodom incidenta na akademiji za zimsku pomoć na istoj sjednici užeg radnog odbora od 13. t. mj. jednoglasno je zaključeno, da Općinski Socijalni Odbor za zimsku pomoć dade za javnost ovu izjavu: »Na akademiji, priređenoj u Kazalištu dne 9. ov. mj. u korist zimske pomoći, u posljednjem dramskom dijelu pao je jedan vrlo nezgodan izraz i prikazana je jedna nezgodna scena, što sve nije bilo u skladu sa duhom i dostojarstvom same priredbe, kao ni sa vjerskim i moralnim osjećajima i uvjerenjima priredivača i ogromnog dijela publike. — Dok Općinski Socijalni Odbor za zimsku pomoć duboko žali, da je do tog nemilog slučaja došlo, mora radi istine i objektivnog prosudjivanja dogadaju kategorički izjaviti, da se je sve dogodilo posve slučajnom nepažnjom bez ikakve posljedne tendencije sa bilo koje strane, bez sudjelovanja i znanja ovog odbora, kao i bez direktnе krivice ogranka Seljačke Sloge u Šibeniku.«

SABIRNA AKCIJA. Nastavljamo s iskazom doprinosnika, koji su se odazvali našem pozivu te svojim novčanim doprinosom pripomogli našu tako potrebitu i plemenitu akciju. Još su dakle doprinijeli: Nastavnici i učenici Trgovačke akademije i Trgovačke škole Din 398 Mons. Rudolf Pian, kapt. prepozit » 200 Dr Tulio Nicoletti, posjednik » 100

Din 698

Prošli iskazi » 136.203

Skupu Din 136. 901

Dok Odbor najtoplijie zahvaljuje svim gornjim doprinosnicima, još jednom upućuje poziv svima, koji imaju, neka pomognu one, koji nemaju i oskudjevaju, i tako izvrše svoju kršćansku, narodnu i socijalnu dužnost te nam preko Gradske Štedionice doznaće